

Valsts zemes dienestam
e-pasts: pasts@vzd.gov.lv

Tieslietu ministrijai
e-pasts: pasts@tm.gov.lv

Rīgā, dokumenta datums ir tā elektroniskās parakstīšanas datums
Nr. 21/2022

Par zemes kadastrālās uzmērīšanas metodiskajām norādēm

Mainot normatīvo aktu regulējumu zemes kadastrālās uzmērīšanas jomā, izmaiņas skar lielu mērniecībā iesaistīto personu daļu. Līdz šim ar nozares vadošo valsts institūciju Valsts zemes dienestu (turpmāk - VZD) veidojusies veiksmīga sadarbība - tiek organizēti semināri, tiek skaidrotas normatīvu prasības, tiek sniegtas atbildes uz mērnieku jautājumiem, un atbildes tiek publicētas VZD tīmekļa vietnē.

Piemērojot normatīvo aktu prasības praksē, rodas papildu jautājumi, kā rīkoties situācijās, kas normatīvā aktā nav aprakstīti. Līdz šim labā prakse, kurā VZD jautājumus un atbildes publicē savā tīmekļa vietnē, sekmēja vienotu izpratni mērniekiem un VZD darbiniekiem par būtiskiem un svarīgiem zemes kadastrālās uzmērīšanas jautājumiem un situācijām.

Viens no piemēriem ir VZD tīmekļa vietnē iekļautā 17.12.2013. metodiskā norāde (turpmāk - skaidrojums) par to, kas ir robežu neatbilstība un kas nav uzskatāma par robežu neatbilstību. VZD tīmekļa vietnē ievietotajā skaidrojumā teikts:

”Par robežu neatbilstību nav uzskatāma:

Papildus punkta ierīkošana uz robežlīnijas (sadales gadījumā vai, lai nodrošinātu redzamību).

Vēlāk ierīkotai robežzīmei uz robežlīnijas var būt atkāpe no taisnes pieļaujamās nesaistes robežās, ņemot vērā to, ka ne vienmēr dažādu apstākļu dēļ varēja noteikt to precīzi uz taisnes un uz tās novietojuma izvērtējumu attiecas tādas pašas precizitātes prasības, kā uz jebkuru citu robežzīmi. Tas pats attiecas arī uz robežu pa situācijas elementiem.

Ja tomēr robežzīme, pieslēdzoties pierobežojošam īpašumam, bija ierīkota un attēlota zemes robežu plānā pārsniedzot pieļaujamo nesaisti, tad ir veicama neatbilstības novēršana.

Atbilstoši Ministru kabineta 2011. gada 27. decembra noteikumiem Nr. 1019 “Zemes kadastrālās uzmērīšanas noteikumi” (turpmāk – Noteikumi Nr.1019) instrumentāli uzmērītām robežām pieļaujamās atšķirības atkārtotā koordinātu noteikšanā atbilstoši 4. pielikuma 3. tabulai; ierādītām robežām atbilstoši 50. punktam”.

Uz 20.12.2022. VZD tīmekļa vietnē ir skaidrojums “Kas ir robežu neatbilstība” [<https://www.vzd.gov.lv/lv/kas-ir-robezu-neatbilstiba>], bet tajā nav aprakstīta situācija par robežzīmes ierīkošanu uz robežlīnijas (taisnes).

Līdz šim vairākkārt mainījusies normatīvo aktu prasības un to piemērošana zemes kadastrālās uzmērīšanas jomā. Šādās situācijās iepriekš uzmērītās zemes vienības un VZD reģistrētās kadastrālās uzmērīšanas lietas pie jauniem skaidrojumiem kļūst neatbilstošas normatīvajiem aktiem. Mērnieki, sagatavojot uzmērīšanas lietas, tās reģistrē VZD pie tā spēkā esošā normatīva skaidrojuma un zemes kadastrālās uzmērīšanas dokumentus nodod savam pasūtītājam - zemes īpašniekam. Mainot normatīva skaidrojumu rodas situācija, kurā iepriekš sagatavotie, VZD reģistrētie un zemes īpašniekiem izsniegtie zemes robežu kadastrālajā uzmērīšanas procesā sagatavotie dokumenti (zemes robežu plāni, situācijas un apgrūtinājuma plāni) tiek atzīti par neatbilstošiem, kļūdainiem. Tas rada pārpratumus un problēmas starp zemju īpašniekiem, pārvaldītājiem un mērniekiem.

Vēršam uzmanību, ka šāda rīcība būtiski palielinās zemes robežu neatbilstību skaitu, sūdzību un potenciālo tiesvedību skaitu. Analizējot reģistrētās robežu lietas, ir daudzi gadījumi, kuros pie šī brīža skaidrojuma ir un būs situācijas, kur tiek šķeltas īpašumā esošās ēkas.

Lai veicinātu situācijas izpratni, Latvijas Mērnīku biedrība aicina sniegt atbildes uz sekojošiem jautājumiem:

1. Kāds ir līdz šim VZD publicēto skaidrojumu juridiskais spēks?
2. Vai skaidrojumi, kas izņemti no tīmekļa vietnes, ir traktējami kā neaktuāli vai arī beiguši savu darbību? Vai un kā notiek skaidrojuma atsaukšana? Kad un uz kāda pamata tika atcelts iepriekš minētais VZD skaidrojums?
3. Vai mērnīks var pieņemt savu argumentētu risinājumu, ja skaidrojums, viņaprāt, ir pretrunā ar MK noteikumu Nr. 1019 prasībām?
4. Ja skaidrojuma atcelšana pamatota ar tiesas lēmumu, vai to var attiecināt uz darbiem, kas izpildīti pirms attiecīgā tiesas lēmuma (vai tiesas lēmumu var attiecināt uz agrāk izpildītiem darbiem)?
5. Kā rīkoties situācijā, ja mērnīks A darbu izpildījis atbilstoši skaidrojumam, bet vēlāk mērnīks B darbu atzinis par kļūdainu un tas ir ievietots *kadastrs.lv* neatbilstību līmenī? Vai mērnīkam A darbs jālabo par saviem līdzekļiem?

LMB norāda, ka šos skaidrojumus izmanto kā labo praksi līdzīgās situācijās un, izmantojot šos skaidrojumus, ir reģistrēta būtiska daļa zemes kadastrālās uzmērīšanas lietu. Aicinām vērtēt tiesu prakses piemērošanu, kas masveidā palielinās neatbilstību skaitu, un to attiecināt no brīža (stājas spēkā), kad tika mainīta skaidrojuma piemērošana.

Vienlaikus LMB aicina VZD uzturēt aktuālus metodiskos norādījumus un nevienu skaidrojumu tīmekļa vietnē nedzēst. Ja skaidrojums zaudē aktualitāti vai nav spēka, tam pievienot pamatojumu, ka, piemēram, nav spēka tiesu prakses dēļ.

Latvijas Mērnīku biedrības
Valdes priekšsēdētājs

/Aldis Pizāns/

Latvijas Mērnīku biedrības
Valdes loceklis

/Māris Miezis/

DOKUMENTS IR PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU